

תמליל דרשת שבת הגדול, הגר"ד מורגנשטרן שליט"א. נרשם ע"י א' השומעים.

חלק האגדה

השנה לא שייך למסור שיעור במצב הנוכחי של הוירוס הקשה.

התבקשתי למסור דברים הקשורים למצב שבו אנו נמצאים, בתפילה שלא יצא תקלה מתח"י ויהיה לתועלת.

יש הרבה שאלות שהתעוררו לרגל המצב, וביניהם איך ואם אפשר לעשות מניינים דרך חלונות ומרפסות, ואם עושים כן מה הדין לגבי ברכת כהנים וקריה"ת?

ומה הדין לגבי טבילה והגעלת כלים במקום שא"א להגעיל או לטבול.

יש נידון נוסף. אחד מהתסמינים של הוירוס, אנשים מאבדים את חוש הטעם והריח, האם אפשר לברך ברכת נהנים, ו על מצה ומרור וכו'.

מה עושים לגבי הלל בליל הסדר, מה עושים לגבי 'מוריד הטל' במוסף של יו"ט ראשון במי שמתפלל ביחיד.

יש שאלות מזוגות צעירים שזו פעם ראשונה שעושים ליל הסדר בבית לראשונה, ואין להם אפשרות להשיג מה שצריך איך מסתדרים.

השאלה שמאוד מצויה, מה עושים לגבי תשלום למטפלות וכד' כשלא היה שייך לשלוח את הילדים.

בטרם ניגש לשאלות אלו, ניגש להסתכלות על התקופה שאנו עוברים.

*

בשנים שעברו הזכרנו את הגמ' ביבמות (דף סג.): **"א"ר אלעזר בר אבינא אין מורענות באה לעולם אלא בשביל ישראל"**, ומביא שני פסוקים כמקור לדבריו, ממה שנאמר: (צפניה ג') **"הַכְרַתִּי גוֹיִם נְשָׁמוֹ פְּנוֹתָם הֶחְרַכְתִּי חוּצוֹתָם מִבְּלִי עֹזֶר נִצְדּוּ עֲרִיָּהֶם מִבְּלִי אִישׁ מֵאִין יוֹשֵׁב"**, ומדכתיב: (צפניה שם) **"אֲמַרְתִּי אֶךְ תִּירָאִי אוֹתִי תִקְחִי מוֹסֵר וְלֹא יִכְרַת מַעֲוֹנָה כֹּל אֲשֶׁר פִּקְדְתִּי עָלֶיהָ אֲכֹן הַשְׁפִּימוּ הַשְׁחִיתוּ כֹּל עֲלִילוֹתָם"**.

ע"י התראה זו אם נצליח להיטיב מעשינו, נזכה להנצל מהפורענות.

אם מסתכלים על הנגיף החדש הזה, הקורונה, יש כמה דברים שמסתמא כ"א חשב עליהם, ויש שכבר דיברו עליהם, אבל נעלה את זה בכל זאת.

יש משהו שמפליא בוורוס הזה, בזה הוא דבר דומה לוורוסים אחרים.

וורוס הוא לא דבר חי, זה חומר גנטי אפוף באיזה קליפה של חלבון ומעליו שומן, הוא לא משכפל את עצמו.

הדרך שהוא מתרבה, כשהוא חודר לתוך גוף אדם, הוא חודר לתוך התאים שבגוף וגונב את מערכת השכפול שקיימת בכל תא בגוף, ומשכפל את עצמו בתוך מנגנון שכפול הפנימי של התאים שבאדם.

לוורוס אין תרופה, זה לא חיידיק שאפשר להרוג אותו, לוקח זמן עד שממציאים חיסונים ומחפשים תרופות שישפיעו לחסן את הגוף.

אך בעצם מה שצריך זה שהגוף עצמו יתגבר, הרופאים יכולים לתת תמיכה, אויר, מזון, חמצן אבל לרפאות אין דרך.

הגוף צריך להתגבר לבד.

בזמן חורבן הבית הקב"ה רצה להוכיח לעולם שלמרות הגבורה של טיטוס, עם זבוב קטן הוא שלט על המושל ששלט בעולם.

כאן זה פחות מזבוב, כ"כ קטן שא"א לראות אותו גם במיקרוסקופ, כשנכנס אין דרך להתגונן, תלוי רק ברחמי שמים.

כל העולם, כל הכלכלה, כל הרופאים עומדים דום, חשבו שהעולם יכול לשלוט בהכל לפתע מגלים שאין להם שליטה, צריך רק לפנות לבורא עולם בשביל לשרוד את התקופה.

יש משהו מבהיל, כל הסיפור הזה התחיל לפני חודשיים וחצי, בן אדם אחד קיבל וירוס מאיזה בעל חי, אחד נחלה, והוא הדביק אחרים, התפשט ל-40 ועוד, ועד שהתפשט לכל העולם, היום כבר יש לדאבון הלב כמיליון חולים רח"ל, וקרוב לחמישים אלף שמתו, ה"י.

יש כאן דבר נפלא, בן אדם אחד, בודד, הצליח להשפיע על כל העולם כולו, אין פינה בעולם שזה לא הגיע,

הלקח ברור – מה אדם בודד יכול להשפיע!

אם כך במידה גשמית, ברוחניות על אחת כמה וכמה!

כל יחיד יכול להשפיע על העולם כולו!!!

יש עוד לקח שניתן להפנים מהוירוס הזה.

בן אדם הוא לא בודד, אינו יכול לומר אני יש לי אמונה ובטחון, אני לא יהיה חולה, יש דברים יותר חשובים אני יכריע לעצמי...

כל פרט אחראי על הכלל כולו, מספיק שבן אדם אחד, שיודע להיזהר, והוא מחליט שזה בסדר, והוא יכול לסכן את הציבור כולו. אדם זה לא פרט, אדם זה חלק מכלל הציבור, ומשפיע על כולם!

אדם לא לוקח אחריות רק על משפחתו! לא רק על שכונתו! לא רק על עירו! היקף ההשפעה של האדם הבודד היא על כל העולם כולו!!

כל אחד צריך לראות את האחריות על כל הכלל!

חיפשתי לראות אם מישוהו נותן הסבר לפסוק בפרשת בא, פרשת יציאת מצרים, ולקחתי אגדת אִזֹּב וטְבִלְתָּם בְּדָם אֲשֶׁר־בִּסְף וְהִגַּעְתָּם אֶל־הַמִּשְׁקוֹף וְאֶל־שְׁתֵּי הַמְּזוּזֹת מִן־הַדָּם אֲשֶׁר בִּסְף וְאַתֶּם לֹא תִצְאוּ אִישׁ מִמֶּתַח־בֵּיתוֹ עַד־בֹּקֶר.

הקב"ה מביא על מצרים מכת בכורות, כל אחד צריך להקריב קרבן פסח ולהשים דם על המשקוף ושני המזוזות, וצריך להשאר בבית עד הבוקר.

הגמ' בב"ק ס. "תאני רב יוסף מאי דכתיב ואתם לא תצאו איש מפתח ביתו עד בקר כיון שניתן רשות למשחית אינו מבחין בין צדיקים לרשעים ולא עוד אלא שמתחיל מן הצדיקים תחלה שנאמר והכרתי ממך צדיק ורשע. בכי רב יוסף כולי האי נמי לאין דומין. א"ל אביי טיבותא הוא לגביהו, דכתיב כי מפני הרעה נאסף הצדיק.

הראשונים דנים, מה הפי' שכיון שניתן רשות למשחית, הרי הקב"ה בעצמו ירד והכה כל בכור בארץ מצרים, ודיברו בזה הראשונים. אבל לכאוי יש כאן שאלה למה דווקא בתוך הבית מה הסגולה בבית שנותן בטחון שלא יפגעו בו, מה המעלה בבית דווקא בשביל להנצל? יש כאן איזה שורש בבריאה שקשור לבית בשביל הצלה.

שמעתי שיש רבנים שדרשו, שצריך לקחת לקח מהזמן הזה, אדם בדרך כלל צריך לקחת חיזוק מהציבור, כשמתפלל עם הציבור, יכול להגיע לדרגה אחרת כשעושה דברים עם הציבור, וכן כשלומד עם הציבור יותר קל ללמוד ולהתרכז, וכשרבים לומדים ביחד יותר דבוק בלימודו.

כאן הקב"ה אומר לא!

אין תפילה בציבור,

אין לימוד בצוותא,

חוזרים לבית,

צריך למצוא את הדרך לעבוד על פנימיות, על ללמוד בלי ציבור, למצוא דרכים להתחזק כשנמצאים לבד בבית דווקא. זו הזדמנות לחזק את הקשר עם האשה והילדים, הילדים צריכים לזכור שזה יהיה תקופה יפה ומיוחדת בבית, שהילדים יזכרו זאת לטובה, שהיה דבר כזה שכולם היו ביחד.

*

הייתי רוצה להסביר קצת, על מה המלחמה שלוחמים, ומה הסיכונים והמטרה.

נקדים שבמבט הלכתי, הקובע זה לא משרד הבריאות, אלא חובת הזהירות. נכון שהכללים שלהם חשובים, הם מנסים ללמוד מהתפרצות הנגיף במדינות שונות, ומנסים לעזור לנו ולמצוא את הדרך שלא יהיה מצבנו כמו מדינות אחרות בעולם ח"ו.

אבל, זה לא אומר שזה קצה הגבול. למשל, כשהם לא מספיק מחמירים, או לא מספיק נזהרים, לא יעזור לומר הם לא אמרו אז שלום עלי נפשי. צריך לבדוק כל דבר לגופו, ולראות מה צריך לעשות.

יש תחושה שאנשים חושבים שכללי משרד הבריאות זה משחק ילדים וצריך למצוא דרכים איך לחמוק מהם וכו'. אך זה לא נכון, לא זו הגדרת החובה שלנו לעת הזאת.

לדוגמא, דיברתי עם רופאים מחו"ל אם אדם יכול להזמין ילדים לסדר. אמר לי הרופא, שבליקווד הולכים להכריז שאין לבקר אצל האחרים בשום אופן, כי כל אחד יש לו את החשבונות שלו ואת הקושי שלו, והגיעו הרבנים שם למסקנה, ולא בגלל דרישת הממשלה או משהו כזה, אלא בגלל שזו ההלכה וזו ישרות הדעת, שאנשים לא יעברו ממקום למקום, וכך בכמה מקומות זו דרישת הרבנים.

הכללים שניתנו מבוססים על ניסיון שהגויים צברו איך למנוע התפשטות המחלה, לא לפי כללי הגיון אלא לפי המציאות. נזכיר כמה כללים.

יודעים שהווירוס פוגע במערכת הנשימה של האדם, וכשאדם משתעל יוצא כמות של טיפי הפרשות מהראות או רוק מזעריים שיש בהם כמות גדולה של הווירוס הנ"ל, מי שנושם את הטפות האלו ונכנס למערכת הנשימה שלו בוודאי עלול להדבק בוורוס. לכן מנסים לדרוש שישמרו מרחק שגם אם ישתעל לא יגיעו טיפי הלחות הנ"ל.

משרד הבריאות קבע וכן מוסכם בהרבה מדינות בעולם 2 מטר, שבאופן זה הווירוס לא יעבור, לכן שומרים מרחק, אבל מתברר ששני מטר מתבסס על מחקר שנעשה בשנת 1930, אבל כיום יש מחקר הרבה יותר חדש ונעשה עם כלים יותר חדשניים שטוענים שהמרחק הנדרש 8-10 מ' שלא ישיפי. לכן יתכן שהשיעור יותר מזה.

יש כמה דרכים שחוששים שזה עובר, לפי המחקר שעשו כשיוצא הווירוס ונופל על משטח, תלוי בחומר, באויר טוענים ששורד 3 שעות, למרות שהטיפות נופלות קודם לכן, לא ברור אם כמות הווירוס שנותרה יכולה לדבק אך יש חשש שכן. על קרטון מצאו ששורד עד 24

שעות, בברזל כמו ידידות הבית וחדרים עד 48 שעות, ועל פלסטיק עד 72 שעות. (סטנדר העשוי בציפוי מפורמייקה זה חומר פלסטי, ואם מישו נוגע בו ואח"כ נוגע בעיניים או בפה זה יכול להדביק אותו).

הקושי הגדול בחולי הזה, שלא יודעים על קיומו של הווירוס רק כמה ימים אחרי שנדבק, ובינתיים יכול להדביק. לכן מכניסים לבידוד כל מי שבא איתו במגע מאז שיכול היה להדבק. וייתכן שילדים יהיו חולים, ואין שום סימן חיצוני לדעת מכך, הם משכפלים את הווירוס ומעבירים אותו ואף אחד לא יודע מכך.

יש טעות נפוצה שהווירוס תותקף רק זקנים, אבל צעירים יש להם עמידות נגד הנקיף, מתברר שזה לא נכון, הווירוס לא מבדיל בגיל, ותוקף כל גיל שהוא.

אמנם נכון שלצעירים יש סיכויים רבים, שיהיו חולים כמה ימים וזה חולף, יש צעירים שיסבלו 14 יום של ייסורים, חום 41 מעלות ועוד, לא יודעים איך יעבור את היום מרוב כאבים אך הם ישרדו את הווירוס, רק עלול להיות להם נזק לריאות.

אבל יש צעירים שמגיעים למצוקה נשימתית, ובבית חולים יש שיגיעו למצב שצריכים הנשמה, ועם טיפול נכון במקום הנכון, אחרי עשרה ימים או שבועיים יכולים לחזור הביתה, אמנם יש אחוזים שלא שורדים בכל הגילאים, הזקנים אחוזים יותר גדולים שלא ישרדו. וכן למישהו בקבוצת סיכון זה יותר גרוע.

יש להוסיף עוד פרט ששמעתי מרופאים בחו"ל, אחד התופעות של הווירוס הזה, בעיקר אצל אלו שחולים יותר, שאדם מאבד באופן זמני את חוש הטעם והריח, לפי הרופאים זה סימן מובהק שנדבק בווירוס, אין הסבר אחר לדבר.

אדם זה עלול לדבר אחרים, לכן צריך להתרחק מאחרים.

עד היכן הדברים יכולים להגיע.

רח"ל באיטליה המצב נורא, ועל אף שהם כבר בבידוד יותר משבועיים, בינתיים המספרים לצערנו לא משתנים.

אבל לא למדו לקח, והגיע לארה"ב, היססו ולא ידעו את חומרת הדבר, קצת חולים לא נורא... לא סגרו בתי ספר ולא מנעו התקהלות, עד שבלקווד רח"ל אלפים רבים של חולים, וכל יום מגיעים המוניים לבתי חולים שמלאים עד אפס מקום.

בניו-יורק המצב עוד יותר קשה, לא נמנעו מהתקהלויות שונות, טישים בפורים, וכינוסים גדולים ועוד ועוד, הגיע למצב בארה"ב שיש יותר מ-25 אלף חולים נוספים כל יום ומעל אלף אנשים שמסתלקים רח"ל.

אנשים צדיקים ותומכי תורה נפטרים.

מתברר בלי ספק, שאדם לא יכול להגיד שומר פתאים ה', לא יכול לסמוך על מעשים טובים וצדקות שעושה, במצב שלנו, כשניתן רשות למשחית שוב אינו מבדיל בין צדיקים לשאין צדיקים, ויתירה מזו שמתחיל מהצדיקים, רח"ל.

מה ניתן לעשות למנוע, וזה מה שמנסים לעשות במקומות הנ"ל, להפריד בין האנשים, כמה שיותר יופרדו המחלה פחות תתפשט.

ולכן, אנשים שמקיימים מניינים גם אחרי שאסרו, ויש סוברים שאפשר לעשות דברים שונים, לא רק מסכנים את עצמם אלא את כל העולם.

היו צריכים לסגור את המקוואות של הבוקר, כל מי שנוגע בברז במעקה וכו', עלול להיות שיידבק או ידביק אחרים, ולרוב הפלא אני רואה שיש מקוואות פתוחות.

בליקווד הודיעו שילדים לא ישחקו ביניהם, הווירוס עובר ביניהם, ולכן הודיעו לא להזמין אורחים לסדר כלל, כל אחד שיש לו הרכב אחר של סיכון, במפגשים עם אחרים מעלה את הסיכון שהווירוס יתפשט.

עד לפני שבוע הרגשנו טוב ברמ"ש, חשבנו שרק בב"ב ובחו"ל יש בעיות, אבל מסתמא כבר שמעתם, החזקה הזו היתה עשויה להשתנות, לצערנו משפחות רבות נדבקו! רח"ל.

זה עובר במגע בין הילדים והנערות. לכן חובה גמורה על כל אחד ואחד למעט במגע בין האנשים, וכל אחד שחושב שהוא מבין ויודע יותר טוב מכולם, לא רק מסכן את עצמו אלא גם את האחרים!

כפי שאמרנו כל אחד צריך לעבוד על עצמו, ולדאוג לשפעה על הכלל.

אם נצליח לעמוד בכללים בע"ה מהר נגיע למצב שנוכח לחזור לחיים תקינים. בתפילות בציבור ולימוד בצוותא, כמו שכל אחד רוצה ונוכח בקרב.